

EXPUNERE DE MOTIVE

Apele reprezintă o resursă naturală, regenerabilă, vulnerabilă și limitată, element indispensabil pentru viață și societate, materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic. Apa nu este un produs comercial oarecare, ci este un patrimoniu natural care trebuie protejat, tratat și apărat ca atare. Apele fac parte din domeniul public al statului. Cunoașterea, protecția, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă sunt acțiuni de interes general.

Activitatea de gospodărire a apelor este reglementată în România prin Legea apelor nr.107/1996, modificată și completată prin Legea nr.310/2004, pentru armonizarea acesteia cu prevederile Directivei Cadru a Apei (Directiva nr.2000/60/EC a Parlamentului și Consiliului European). În conformitate cu prevederile art. 6.¹ din Legea apelor nr.107/1996, în coordonarea autorității publice centrale din domeniul apelor se înființează Administrația Națională „Apele Române”, instituție publică de interes național cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii, prin reorganizarea Administrației Naționale „Apele Române” care funcționa cu statut de regie autonomă. Administrația Națională „Apele Române”, instituție publică, are în subordine 11 direcții de ape organizate la nivelul bazinelor hidrografice și Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor care au statut de instituții publice cu personalitate juridică, precum și următoarele unități fără personalitate juridică: Exploatarea Complexă Stânca – Costești, Centrul de Perfecționare și Documentare în Gospodărirea Apelor și Revista Hidrotehnica. Direcțiile de Ape au în subordine Sisteme de gospodărire a apelor și Sisteme hidrotehnice, fără personalitate juridică, care sunt sedii secundare.

Reorganizarea, prin Ordonanță de urgență a Administrației Naționale „Apele Române” în instituție publică este necesară din următoarele considerente:

- Necesitatea întăririi cadrului administrativ și instituțional pentru aplicarea directivelor europene din domeniul apei și raportarea situației către Comisia Europeană. În acest sens, este necesară preluarea tuturor prevederilor de natură instituțională prevăzute de Legea apelor nr.107/1996, astfel cum a fost modificată și completată

prin Legea nr.310/2004. În perioada 31 mai – 2 iunie 2005, Comisia Europeană împreună, cu statele membre, a avut o misiune de evaluare privind capacitatea instituțională și administrativă a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a unităților subordonate și în coordonare în ceea ce privește implementarea acquisului de mediu, evaluarea având o importanță deosebită în ceea ce privește capacitatea de aderare a României la Uniunea Europeană în anul 2007.

- Preluarea dispozițiilor relevante ale Legii nr.310/2004 și stabilirea condițiilor în care Administrația Națională „Apele Române” va aplica prevederile legate de stabilirea districtelor de bazin hidrografic, atribuțiilor specifice legate de reglementarea, monitorizarea și inspecția folosințelor de apă, structurii și competențelor subunităților Administrației Naționale „Apele Române”. Totodată se stabilește modul de finanțare al acestor activități. Fără stabilirea cât mai urgentă, prin actul de organizare, a acestora precum și a surselor financiare disponibile nu pot fi reorganizate sistemele de reglementare, monitorizare și control în domeniul apelor în conformitate cu cerințele europene. Aceste elemente joacă un rol esențial în realizarea unei capacități de implementare corespunzătoare, așa cum solicită Comisia Europeană.
- Stabilirea unui nou sistem de contribuții, plăți, bonificații și penalități specific gospodăririi apelor, care se aplică tuturor utilizatorilor și care are drept obiectiv gestionarea durabilă a resurselor de apă în scopul atingerii stării bune a apelor, așa cum este stabilit în Directiva Cadru pentru Apă. În același timp, prin modificările aduse la Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2002, în conformitate cu prevederile Legii nr.310/2004, sunt stabilite și condiții pentru aplicarea corespunzătoare a prevederilor altor acte normative care au preluat directive comunitare (cum este cazul Directivei nr.91/271/EEC preluată prin Hotărârea Guvernului nr.188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate și al Directivei nr.76/464/EEC preluată prin Hotărârea Guvernului nr.351/2005 privind aprobarea Programului de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase), pentru care s-au stabilit perioade de tranziție și cărora Comisia Europeană le acordă importanță maximă în ceea ce privește implementarea.
- Alinierea statutului juridic al Administrației Naționale „Apele Române” la cerințele Directivei nr.2000/60/EC ca urmare a

nominalizării acesteia ca instituție de implementare a Directivelor Europene, precum și creșterea autorității structurilor organizatorice de gospodărire a apelor în aplicarea politicii și strategiei naționale, inclusiv strategia europeană în domeniu, prin crearea unei autorități competente de gospodărire a apelor.

- Aplicarea integrată în mod unitar a politicii și strategiei autorității publice centrale în domeniul gospodăririi apelor, pe baza prevederilor Legii apelor nr.107/1996 armonizată prin modificările și completările prevăzute în Legea nr.310/2004 cu Directivele Uniunii Europene în domeniul gospodăririi resurselor de apă, realizând atât acțiuni de cunoaștere, prognoză hidrologică și hidrogeologică, utilizarea și protecția resurselor de apă, exploatarea lucrărilor de gospodărire a apelor, precum și activități de avizare și de autorizare a folosințelor de apă și de inspecție.
- Gospodărirea durabilă a resurselor de apă, în concordanță cu interesul național și prevederile Directivei Uniunii Europene nr.2000/60/EC, optimizarea funcționării Administrației Naționale „Apele Române” pentru o colaborare eficientă cu organele administrației publice locale și județene, perfecționarea acțiunilor și măsurilor operative de combatere și prevenire a acțiunii distructive a apelor.
- Refacerea și protejarea mediului înconjurător, menținerea echilibrului ecologic și asigurarea biodiversității și a habitatului acvatic.
- Alocarea optimă a resurselor de apă pentru satisfacerea intereselor tuturor folosințelor și în primul rând a necesităților populației, realizarea unei structuri de interes public național, destinată fundamentării deciziilor ce trebuie adoptate în domeniul gospodăririi apelor, resursele de apă fiind un monopol național de interes strategic.

Administrația Națională “Apele Române” are ca atribuții principale cunoașterea, conservarea, utilizarea rațională, protecția, restaurarea și valorificarea resurselor de apă, administrarea, exploatarea și întreținerea rețelei naționale de observații și măsurători hidrologice, hidrogeologice și a infrastructurii “Sistemului Național de Gospodărire a Apelor”, întreținerea cursurilor de apă, organizarea activităților specifice de apărare împotriva inundațiilor, supravegherea calității resurselor de apă, de prevenire și de avertizare în caz de poluări accidentale, constituirea și gestionarea fondului național de date hidrologice, hidrogeologice și de gospodărire a apelor,

precum și implementarea Directivei Cadru pentru Apă nr.2000/60/EC și a celorlalte directive ale Uniunii Europene în domeniul gospodăririi cantitative și calitative a apelor. Cheltuielile curente și de capital ale Administrației Naționale "Apele Române" vor fi asigurate în principal din resurse proprii.

Veniturile proprii se asigură prin aplicarea unui nou mecanism economic, specific domeniului gospodăririi cantitative și calitative a resurselor de apă, mecanism care include sistemul de contribuții, plăți, bonificații și penalități având ca principii gestionarea durabilă a resurselor de apă, refolosirea și economisirea apei prin aplicarea de stimuli economici, inclusiv pentru cei ce manifestă o preocupare constantă în protejarea cantității și calității apei, dar și penalități celor care risipesc sau poluează resursele de apă. Sistemul de contribuții, plăți, bonificații, tarife și penalități specifice activității de gospodărire a resurselor de apă se aplică tuturor utilizatorilor indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajărilor. Administrația Națională "Apele Române", în calitate de operator unic atât al resurselor de apă de suprafață, naturale sau amenajate, cât și al resurselor de apă subterane, indiferent de natura lor și a instalațiilor aferente, își constituie veniturile proprii dintr-o contribuție specifică de gospodărire a apelor plătită lunar de către toți utilizatorii resurselor de apă pe bază de abonament încheiat în acest sens, din plățile pentru serviciile comune de gospodărire a apelor, din tarife pentru avizele, autorizațiile, notificările pe care le poate emite sau este împuternicită să le emită, precum și din penalitățile aplicate.

Contribuțiile specifice de gospodărire a apelor prevăzute la art. 81 alin.(3¹) din Legea apelor nr.107/1996 sunt următoarele:

- a) contribuția pentru utilizarea resurselor de apă pe categorii de resursă și utilizatori;
- b) contribuția pentru primirea apelor uzate în resursele de apă;
- c) contribuția pentru potențialul hidroenergetic asigurat prin barajele lacurilor de acumulare din administrarea Administrației Naționale "Apele Române";
- d) contribuția pentru exploatarea nisipurilor și pietrișurilor din albiile și malurile cursurilor de apă.

Bonificațiile se acordă utilizatorilor de apă care demonstrează, constant, o grijă deosebită pentru folosirea rațională și pentru protecția calității apelor.

Având în vedere necesitatea modificării și completării Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2002, aprobată prin Legea nr.404/2003 ca urmare a armonizării legislației din domeniul apelor cu Directiva Europeană nr.2000/60 a fost promovat prezentul act normativ.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2002 privind înființarea Administrației Naționale "Apele Române", pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU